

Ks. JÓZEF ZABŁOCKI SAC

MIŁOŚĆ – ISTOTĄ POSŁUGI PASTERSKIEJ KAPELANA SZPITALNEGO

Love – the essence of pastoral care hospital chaplain

Procesy dehumanizacji

Jan Paweł II na wielu miejscach i w różnych okolicznościach ukazywał obraz współczesnego świata i płynące stąd zagrożenia dotyczące godności człowieka i rodziny¹. Ojciec Święty stwierdził, że świat współczesny, społeczeństwo zdaje się być w agonii. Tę agonię świata widział on w tym, że świat zmierza do desakralizacji; jest nastawiony na świeckość i technikę.

Procesy dehumanizacji, sekularyzacji oraz desakralizacji z coraz większą mocą nadal wpływają na myślenie i styl życia katolików, niszcząc ich wiarę. Taka ideologia staje się sposobem życia, praktyką, która obecna jest w wielu dziedzinach życia i przybiera różne oblicza. Jest obecna w dziedzinie moralności, w dziedzinie życia społecznego i polityki, wiedzy i poznania, pluralizmu religijnego czy w mediach². Benedykt XVI powiedział wprost: „Tworzy się dyktatura relatywizmu,

---

¹ Dość szczegółowo zagrożenia, ukazane przez Jana Pawła II w różnych przemówieniach, zostały opisane w pozycji: Cz. Parzyszek, *Nowa ewangelizacja – droga Kościoła do nadziei. Refleksje w oparciu o nauczanie Jana Pawła II*, Ząbki 2010, s. 34-101; tenże, *The New Evangelization as a Remedy for Dechristianization*, Warszawa 2012, s. 13 n.; por. J. Zabłocki, *Dechristianizacja – wezwaniem do nowej ewangelizacji*, „Warszawskie Studia Pastoralne” 20(2013), s. 19.

² Por. A. Giordano, *Ewangelizacja w zsekularyzowanej Europie*, „Homo Dei” 2(2011), s. 78-90; J. Zabłocki, *Dechristianizacja – wezwaniem do nowej ewangelizacji*, „art. cyt., s. 19.

który nie uznaje niczego jako ostateczne i pozostawia jako najwyższą miarę tylko własne „ja” i jego zachcianki”³.

Pod wpływem szybko następujących po sobie zmian – jak się zdaje – ludzie tracą bezpowrotnie więzy z przeszłością – tradycją⁴. Żyjemy w kulturze, gdzie dla człowieka „być” to znaczy produkować, a „żyć” znaczy posiadać. Szokują wnioski „inżynierii genetycznej” i problemy moralne z tym związane. Dlatego człowiek dotknięty chorobą postmodernizmu i uczulony na swoiście pojętą wolność, nie może przyjąć Boga, który wymaga, stawia przykazanie – normy moralne. Pojawia się slogan o prywatności życia. Spod norm moralnych religijnych wyjęte zostało życie społeczne, polityczne⁵.

W procesie dehumanizacji i dechrystianizacji chodzi o to, by człowiek-chrześcijanin sam żył tak, jakby był pozbawiony ontycznej przynależności do Chrystusa i by żył, jakby Chrystus nie istniał; jakby Chrystus go nie odkupił. Jest to wielka pokusa absurdalnej alternatywy, która zamiast chrześcijanina uszczęśliwić, pozbawia go wszelkiej nadziei. To jest rodzaj powtarzającego się dramatu pierwszych rodziców. Największym niebezpieczeństwem dechrystianizacji nie jest – jak mogłoby się wydawać – ograniczenie wpływu chrześcijaństwa, czy dokładniej – samego Kościoła, na współczesną kulturę i cywilizację. Ostrze niebezpieczeństwa skierowane jest ku samemu chrześcijaninowi i ku rzeczywistościom ludzkim, jakie tworzy chrześcijanin. Najbardziej zagrożone dehumanizacją i dechrystianizacją jest chrześcijańskie małżeństwo, rodzina katolicka, naród chrześcijański, społeczeństwo w swych strukturach i instytucjach wyrosłych

---

³ Benedykt XVI, *Homilia na Mszy św. na inaugurację pontyfikatu*, 18.04.2005.

⁴ Por. Cz. Parzyszek, „Współczesny świat” i „współczesny człowiek” – wyzwanie dla formacji zakonnej, w: *Formacja dzisiaj do życia konsekrowanego jutra*, Biblioteka życia konsekrowanego, t. II, red. J. Tupikowski, Warszawa-Wrocław 2002, s. 24.

⁵ Por. tamże, s. 24-25; J. Rodriguez, *Nowa ewangelizacja Europy w nauczaniu Jana Pawła II*, w: *Nowa ewangelizacja*, kolekcja „Communio”, t. 8, red. L. Balter, S. Dusza, F. Mickiewicz, S. Stancel, Poznań 1993, s. 172; W. Kawecki, *Dokąd zmierzamy...? Rozmowy o życiu, wierze i świecie*, rozmowy prowadzi K. Flader, Wydawnictwo Homo Dei 2010, s. 129-131, 135-136; J. Zabłocki, *Dechrystianizacja – wezwaniem do nowej ewangelizacji*, art. cyt., s. 14.

z chrześcijaństwa, a nade wszystko sam Kościół w swej młodości, żywotności i w swoim misyjnym i apostołskim dynamizmie.

Kapłańska służba miłości w służbie humanizacji świata na wzór Chrystusa

Duch służby i służba miłości, to dwie współrzędne postawy, które wzajemnie się przenikają i wyrażają styl kapłańskiego życia. W postawie sługi Chrystusa zawiera się postawa kapłana – sługi bliźniego. Bez miłości bliźniego nie może być autentycznej miłości Boga, a tym samym gorliwości apostołskiej, charakteryzującej postawę sługi⁶. Włączenie w misję pasterską Chrystusa dokonuje się w obrzędzie święceń. Wtedy ma miejsce również upodobnienie kapłana do Chrystusa Dobrego Pasterza: „Dzięki tej konsekracji dokonanej przez Ducha w sakramencie święceń, życie duchowe kapłana zostaje naznaczone, ukształtowane i określone przez postawy i wzory postępowania znamionujące Jezusa Chrystusa Głowę i Pasterza Kościoła, które objawiają się w jego pasterskiej miłości”⁷.

Otrzymana konsekracja zobowiązuje kapłana do naśladowania swojego Mistrza, który pozostawił Kościołowi doskonały wzór wypełniania pasterskiej posługi, wyrażającej się w służbie człowiekowi, w całkowitym darze z siebie, w poświęceniu aż do ofiary krzyżowej (PDV 21)⁸. Całe życie Chrystusa, jak ukazują to Ewangelie, było

⁶ Por. S. Urbański, *Tożsamość duchowa kapłana w świetle posoborowego nauczania Kościoła*, „Studia Teologiczne Białystok, Drohiczyn, Łomża, Białystok-Drohiczyn-Łomża” 17 (1999), s. 178; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseelsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, Januar 1/2015, s. 24.

⁷ Jan Paweł II, *List na Wielki Czwartek 1979*, w: tenże, *Listy na Wielki Czwartek 1979–2007*, dz. cyt., s. 18; por. M. Kowalczyk, *Teologia sakramentu święceń w perspektywie apostołatu wyświęconych*, Ząbki 2012, s. 201n; W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostołskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, „Studia Gnesnensia” 21 (2007), s. 272; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseelsorge*, *Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück*, art. cyt., s. 25.

⁸ Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostołskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, „Studia Gnesnensia” 21 (2007), s. 272.

nieustannie naznaczone miłością pasterską⁹. Ta miłość widoczna jest niemalże we wszystkich Jego działaniach: „Chrystus lituje się nad rzeszami, które za nim wędrują, by słuchać Jego słowa. Porównuje je do owiec pozostawionych bez opieki pasterza (por. Mt 9, 35-36), szuka owiec zbłąkanych i zagubionych (por. Mt 18, 12-14). Dla jednej pozostawia dziewięćdziesiąt dziewięć, by jej szukać, a odnalazwszy bierze ją na swoje ramiona i przynosi do stada. Zna je, każdą woła po imieniu, a w sytuacji zagrożenia gotów jest oddać za nie swoje życie. On jest pasterzem dobrym, który nie pasie siebie, ale powierzone mu owce”¹⁰.

Dobry Pasterz Nauczyciel posiada takie cechy jak: otwartość, gotowość, życzliwość, umiejętność słuchania i odpowiadania. To wszystko niewątpliwie ułatwia przystęp do Jezusa, budzi Jego zaufanie, a także czyni Go powiernikiem spraw dotyczących sumienia ludzkiego (por. Mt 19, 16). Te wszystkie cechy winny charakteryzować każdego kapłana w pasterskiej działalności. Kapłan winien odznaczać się bezinteresowną miłością, pozwalającą otwierać się na wszystkich. Owocem takiej miłości jest postawa służebna, która sięga w głąb duszy prezbitera i obejmuje wszystkich ludzi”¹¹. Zatem „wszystkie środki duszpasterskiej posługi, służące dziełu zbawienia mają stać się owocem miłości Chrystusa realizowanej w kościele przez posługę kapłanów”¹². Zaś „prawdziwa «caritas pastoralis» łączy się z szeregiem cnót chrześcijańskich, takich jak: dobroć serca, szczerowość, siła ducha i wytrwałość, ustawiczna troska o sprawiedliwość, ogłada towarzyska, umiar w całym postępowaniu, bezinteresowność, itp.”¹³.

---

⁹ Por. W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, Lublin 1996, s. 217 n.

¹⁰ W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 272–273; por. J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, „Studia Gdańskie” 13 (2000), s. 28; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauselsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, art. cyt., s. 25.

¹¹ M. Szymula, *Fundamentalne elementy duchowości kapłańskiej w świetle nauczania papieża Pawła VI*, „Warszawskie Studia Teologiczne” 10 (1997), s. 375.

¹² Tamże, s. 376.

¹³ S. Wójcik, *Caritas sacerdotalis*, „Homo Dei” 37 (1968), nr 3, s. 138.

Jan Paweł II w adhortacji *Pastores dabo vobis* przypomina także.: „Miłość pasterska jest przede wszystkim darem z siebie, całkowitym darem z siebie dla Kościoła, na obraz daru Chrystusa i we współudziale w Nim. Miłość pasterska jest tym przymiotem, dzięki któremu naśladujemy Chrystusa w Jego darze z siebie i w Jego służbie. (...) Miłość pasterska określa nasz sposób myślenia i działania, nasz sposób odnoszenia się do ludzi i jest dla nas miłością wymagającą” (PDV 23)¹⁴. Wynika z tego, że kapłan ma obowiązek dążyć do coraz głębszego udziału w pasterskiej miłości Chrystusa.

Miłość w życiu kapłana i posłudze kapelana szpitalnego winna stać się wyrazem pełnionej wobec Kościoła „funkcji oblubieńczej”. Pełniąc zaś ją powołany jest on, „by w swoim życiu duchowym realizować miłość Chrystusa Oblubieńca do Kościoła Oblubienicy” (PDV 22)¹⁵. Kapłan w realizacji swojego kapłańskiego i pasterskiego powołania ma powinność swoim życiem ukazywać tą oblubieńczą miłość Chrystusa do Kościoła. Stąd też musi zwracać się do ludzi z sercem wiernym, czystym i zawsze zdolnym do miłowania tych, którym służy, zwłaszcza wobec chorych w szpitalu¹⁶. „Z mocy urzędu pasterz ma powierzone prawo do owiec, ale temu prawu przypisana jest powinność miłowania”¹⁷.

Kapłan uczestnicząc w misji pasterskiej Chrystusa, uobecnia Dobrego Pasterza, pełniąc odpowiedzialną funkcję prowadzenia wiernych do Boga, a więc bycia przewodnikiem w sprawach duchowych,

¹⁴ Por. W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 220; S. Urbański, *Tożsamość duchowa kapłana w świetle posoborowego nauczania Kościoła*, art. cyt., s. 179.

¹⁵ Por. Benedykt XVI, Posynodalna adhortacja apostolska *Sacramentum caritatis*, OsRomPol 29 (2007) nr 5, nr 23; W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 272-273.

¹⁶ W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 273; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseelsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, art. cyt., s. 25.

¹⁷ W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 218.

religijnych i moralnych (PO 5-6, 9, 13)¹⁸. Miłości pasterskiej nie można ograniczać tylko do ofiary z siebie samego dla bliźnich, ani do obdarowywania darami materialnymi¹⁹. Miłość pasterska oznacza nade wszystko postawę służebną, która jest zwyczajnym sposobem jej okazywania, a także postawę heroiczną, czyli oddanie swego życia za drugich (por. PDV 21)²⁰. Są to dwa wymiary pasterskiej miłości, a więc zwyczajny „polegający na śpieszeniu z pomocą bliźniemu, według własnych możliwości; oraz nadzwyczajny, rzadki, heroiczny, polegający na ofierze z życia – za przykładem Chrystusa”²¹. Ma być to „służba Ludowi Bożemu w wolności od wszelkiej pychy i od

---

¹⁸ Por. J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, „Studia Gdańskie” 13 (2000), s. 28-29; F. Woronowski, *Czynna miłość integralna – życiem Kościoła*, „Homo Dei” 44 (1975), nr 3, s. 209; J. Pastuszka, *Postawa kapłana wobec Kościoła w dobie posoborowej*, „Homo Dei” 38 (1969), nr 2, s. 81.

Miłość pasterska jako ta szczególna powinność kapłańska jest przez autorów różnie postrzegana i określana. Najczęściej jednak zwracają oni uwagę na to, że ta miłość jest całkowitym darem z siebie dla Kościoła. Por. P. Libera, *Posługiwanie pasterskie jako „amoris officium” według św. Augustyna*, „Dobry Pasterz” (1993), z. 13, s. 66; W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 219.

Kto bowiem kocha ten jest gotowy dawać siebie, jak i swoje jakiegokolwiek dobra. Zaś tam gdzie nie ma stałej dyspozycji do składania siebie w ofierze jako dobrowolnego daru dla drugich, tam nie ma również mowy o miłości. Por. T. Hermann, *Sposoby realizacji braterskiej miłości według pierwszego Listu św. Jana*, „Homo Dei” 47 (1978), nr 4, s. 285. „Miłość pasterska określa nasz sposób myślenia i działania, nasz sposób odnoszenia się do ludzi i jest dla nas miłością szczególnie wymagającą”. Tamże, s. 288.

¹⁹ „Jak Chrystus Pan wspierał cierpiących działaniem osobowym, tak i chrześcijanin ma pamiętać, że jego dar personalny więcej znaczy, niż pieniądze rzucone komuś na odczepne. Tę formę miłości wykonywać może biedak bez grosza, nawet małe dziecko”. S. Wójtowicz, *Realizacja miłości obowiązkiem każdego katolika*, „Homo Dei” 47 (1978), nr 1, s. 8.

²⁰ Por. S. Wójtowicz, *Duszpasterz we wspólnocie parafialnej*, „Homo Dei” 43 (1974), nr 4, s. 289; W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 219; J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, art. cyt., s. 29.

²¹ T. Hermann, *Sposoby realizacji braterskiej miłości według pierwszego Listu św. Jana*, art. cyt., s. 289; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseseelsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, art. cyt., s. 26-29.

pragnienia, by panoszyć się w powierzonej im owczarni” (PDV 21)²². Służba w życiu kapłańskim powinna dokonywać się na wzór Chrystusa, którego całe posłannictwo posiada charakter służebny, ukazany przez Niego w symbolicznym geście umycia nóg apostołom. Zatem na wzór Chrystusa kapłani w posłudze pasterskiej jako kapelani szpitala mają służyć ludziom²³. Ta służba ma być pełniona w miłości. Miłość jest wyrazem tejże służby, która „polega na tym, że kapłan pochyla się nad człowiekiem, a nie żąda, by było odwrotnie, czyli nie domaga się, aby pochylano się przed kapłanem”²⁴.

Nadzwyczajnym wyrazem miłości pasterskiej kapłana jest jego postawa heroiczna, która wyraża się w oddaniu swego życia (por. PDV 22)²⁵. W tym aspekcie miłości pasterskiej kapłan również ma naśladować Chrystusa, który oddał swoje życie na krzyżu, a tym samym „dał nam przykład najwyższego wyrzeczenia się celem ratowania naszych bliźnich”²⁶. Ten wymiar miłości pasterskiej jest nadzwyczajny, dlatego też nie należy do powinności każdego kapłana. Jest to najwyższy znak miłości, do której uzdolnieni i wezwani przez Chrystusa są tylko wybrani. Niemniej jednak miłość pasterska wymaga od każdego kapłana stałej dyspozycji do oddania swego życia, gdy zajdzie taka potrzeba²⁷. Wspólnota powierzona kapłanowi „najpierw jest ludem Bożym, a tylko z powiernictwa jest także ludem kapłana, który on ma tak umiłować, jak umiłował go sam Chrystus, czyli miłować go aż do poświęcenia mu swego życia, a gdy zaistnieje taka potrzeba oddania życia za niego”²⁸. Potwierdza to Ewangelia: „Dobry pasterz daje życie swoje za owce” (J 10, 11). Kapłan realizując

²² Por. R. Rogowski, *Nowotestamentalny duch władzy w Kościele*, „Znak” 26 (1974), nr 1, s. 53.

²³ Por. W. Granat, *Kapłan w służbie Eucharystii*, „Homo Dei” 42 (1973), nr 3, s. 164; W. Świerzawski, *Różne rodzaje posługiwania, ale jeden Pan*, Kraków 1984, s. 108.

²⁴ J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, art. cyt., s. 30.

²⁵ Por. tamże.

²⁶ J. Krasieński, *Asceza kapłańska wobec Kany Galilejskiej*, „Homo Dei” 40 (1971), nr 3, s. 183.

²⁷ Por. J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, art. cyt., s. 31.

²⁸ W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 218.

posługę pasterską ma odznaczać się miłością wyrażającą się w gotowości oddania swego życia za wiernych. Nie jest wykluczone, że do tego powinności należy także być gotowym do oddania swego życia za tych, którzy zwalczają Kościół i prześladują wiernych: „Dobry pasterz daje życie za swoje owce (J 10, 11). Ale czy nie powinien je dać także za tych, którzy owce zabierają? Dać życie za wilki”²⁹.

Ofiarność miłości pasterskiej jest znakiem wiarygodności kapłańskiej, gdyż to właśnie w niej leży największa siła kapłańskiego świadectwa. Ofiarność jest w sposób ścisły związana z miłością. Aby bowiem miłość mogła stać się stałą formą życia kapłana, to wymaga nieustannych zobowiązań i ofiar. Nie można jej zdobyć raz na zawsze, ale nieustannie trzeba o nią zabiegać³⁰. Kapłan winien nieustannie troszczyć się, „aby nie uległa tragicznemu w skutkach ostudzeniu”³¹. Wymaga ona ciągłego oczyszczania, czyli odchodzenia od fascynacji światem, a zwracania się ku Bogu. Dlatego też związana jest z rezygnacją z miłości własnej dla miłości Bożej. Nie szuka ona własnych korzyści, gdyż jest wolna od zabiegania o własne interesy. Miłość pasterska związana jest z ofiarą. Nie zawsze wymaga ofiary krwawej, ale nieustannie wymaga codziennego składania siebie w ofierze³², gdyż łączy się ze „śmiercią własnej woli”³³. Ten ofiarny charakter miłości pasterskiej można nazwać poświęceniem samego siebie³⁴. Towarzyszy jej „duch poświęcenia dla najwyższych wartości duchowych”³⁵. Jest ona związana także z całkowitym oddaniem i kochaniem bez granic.

---

²⁹ W. Świerzawski, *Kapłan Jezusa Chrystusa – kim jest?*, art. cyt., s. 87.

³⁰ Por. Kongregacja ds. Duchowieństwa. *Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów*, Poznań 2003, s. cyt., 43.

³¹ P. Libera, *Posługiwanie pasterskie jako „amoris officium” według św. Augustyna*, art. cyt., s. 75.

³² J. Warzeszak, *Chrystocentryzm kapłaństwa służebnego w nauczaniu Jana Pawła II*, „Ateneum Kapłańskie” 85 (1993), z. 2, s. 276.

³³ T. Hermann, *Sposoby realizacji braterskiej miłości według pierwszego Listu św. Jana*, art. cyt., s. 285.

³⁴ Por. Synod Biskupów, *Kapłaństwo służebne*, „Życie i Myśl” 22 (1972), nr 5, s. 105.

³⁵ J. Pastuszka, *Fizjonomia człowieka a powołanie kapłańskie*, „Homo Dei” 51 (1982), nr 4, s. 262.

Kto zaś posiada w sobie taką miłość, staje się świętym. „Tajemnicą świętego jest więc miłość, odwaga kochania Boga i ludzi. Święty ma odwagę kochania całym, niepodzielnym sercem, bo co się robi sercem podzielonym, wychodzi zawsze postrzępione”³⁶.

Podstawą miłości pasterskiej jest stała łączność kapłana z Bogiem³⁷. Nie może istnieć „rozdźwięk między miłością do Chrystusa a gorliwością o dusze”³⁸. Kapłan jako kapelan szpitalny, aby realizować cel miłości pasterskiej, którym jest uobecnianie miłości Boga, powinien żyć w bliskiej zażyłości z Chrystusem. Miłość pasterską należy rozumieć jako życie w stałej łączności z Chrystusem. Ta miłość może się tylko wtedy spełnić w życiu kapłana, gdy będzie on w sposób stały zjednoczony ze swoim Mistrzem: „Jeśli chcesz paść owce moje – zdaje się mówić Jezus – to trzeba, byś je miłował, wszystkie bez wyjątku, tak jak ja je umiłowałem. Jeśli chcesz paść owce moje, to w twojej piersi musi bić Moje serce, w Twoim sercu musi płonąć moja miłość”; „Trzeba żyć w stałej łączności z Chrystusem. Wykonywać posługi kapłańskie mniej lub więcej poprawnie, ale mechanicznie, urzędowo, a tym bardziej w oderwaniu od Chrystusa, po uprzednim zerwaniu z Nim więzi miłości – to stanowczo za mało”³⁹.

Przejawy miłości pasterskiej

Miłość pasterska powinna również realizować pewne konkretne zadania. Są nimi: pomoc w jednoczeniu się człowieka z Bogiem, niesienie pomocy w osiągnięciu przysługujących człowiekowi praw, usuwanie przyczyn i skutków zła, a także niesienie pomocy ludziom

³⁶ Z. Kijas, *Maksymilian Kolbe: „Jestem kapłanem katolickim!”*, „Homo Dei” 63 (1994), nr 4, s. 23.

³⁷ Por. T. Hermann, *Sposoby realizacji braterskiej miłości według pierwszego Listu św. Jana*, art. cyt., s. 285.

³⁸ Synod Biskupów, *Kapłaństwo służebne*, „Chrześcijanin w świecie” (1972), nr 3, s. 105.

³⁹ I. Ziembicki, *Życ w stałej łączności z Chrystusem*, „Homo Dei” 44 (1975), nr 1, s. 10; cyt. za J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, art. cyt., s. 33, przypis nr 45.

posiadającym niedobór środków do życia⁴⁰. Można wyróżnić także trzy znamiona miłości pasterskiej: bezinteresowność, pragnienie Boga i dynamizm⁴¹. Wyróżnia się także cechy charakteryzujące miłość dobrego pasterza: szukanie owiec, radość ze znalezionej owcy, zapewnienie pokarmu oraz gotowość oddania życia za owce⁴². Do podstawowych czynników w kształtowaniu miłości pasterskiej kapłana względem Chrystusa należą „praktyka codziennej Mszy świętej, częste spowiedzi, wierność Liturgii Godzin i systematycznej modlitwie osobistej” (PDV 23)⁴³. Należy także podkreślić, że „amoris officium” oznacza włączenie kapłana w tajemnicę krzyża, a więc w cierpienie samego Jezusa⁴⁴.

Miłość pasterska winna obejmować przede wszystkim samego Chrystusa, ale także prezbiterium diecezjalne i wiernych świeckich: „Dar z siebie dla Kościoła dotyczy Kościoła jako Ciała i «Oblubienicy Jezusa Chrystusa». Dlatego więc miłość kapłana obejmuje najpierw Jezusa Chrystusa: jedynie, gdy kocha i służy Chrystusowi, Głowie i Oblubieńcowi, miłość ta staje się źródłem, sprawdzianem, miarą oraz pobudką do miłości i posługi kapłana w Kościele” (PDV 23). Miłość pasterska ma obejmować także prezbiterium diecezjalne: „Wierności wobec Chrystusa nie można bowiem oddzielać od wierności wobec Jego Kościoła. Aby więc prezbiterzy nie biegli na próżno, miłość pasterska domaga się od nich, by pracowali zawsze w ścisłym zjednoczeniu z biskupami i z innymi braćmi w kapłaństwie. W ten sposób postępując, prezbiterzy odnajdą jedność własnego życia w jedności posłannictwa Kościoła i tak zjednoczą się ze swym Panem, a przez

---

⁴⁰ Por. F. Woronowski, *Czynna miłość integralna – życiem Kościoła*, „Homo Dei” 44 (1975), nr 3, s. 211.

⁴¹ Por. P. Libera, *Posługiwanie pasterskie jako „amoris officium” według św. Augustyna*, art. cyt., s. 72-75.

⁴² Por. W. Słomka, *Duchowość kapłańska*, dz. cyt., s. 218.

⁴³ Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II*, „Pastores dabo vobis”, art. cyt., s. 274.

⁴⁴ Por. W. Jędruszek, *Zadania duszpasterskie wobec duchownych*, „Dobry Pasterz” 14 (1994), s. 150; S. Hareźga, *Ewangelia powołania J 1, 35-42 według adhortacji „Pastores dabo vobis”*, „Ateneum Kapłańskie” 86 (1994), z. 1, s. 91.

Niego z Ojcem w Duchu Świętym, aby mogli być napełnieni pociechą i radością” (DP 14).

„Amoris officium” okazywana prezbiterium powinna być skierowana szczególnie do tych duchownych, którzy „przeżywają trudności, zniechęcenie, a nawet opuścili szeregi kapłańskie. Prezbiterzy winni im śpieszyć z pomocą, okazywać życzliwość i dobroć serca. (...) Duch wzajemnej miłości to istotny czynnik zespalający wspólnotę prezbiterów. Braterska miłość ożywiająca prezbiterium przyczynia się do zacierania różnic wynikających z temperamentu, uzdolnień czy wieku”⁴⁵. Wiąż zawiązywana między kapłanami w realizacji miłości pasterskiej ma „charakteryzować się wyrozumiałością dobrocią, zapomnieniem o doznanych przykrościach, cierpliwością w znoszeniu błędów innych prezbiterów, dostosowaniem się do potrzeb, planów, stylu pracy współbraci”⁴⁶.

Miłością pasterską kapłan winien objąć również wiernych świeckich. Ich zmartwienia, kłopoty powinny stać się także troskami ich duszpasterza: „W takim nastawieniu (służebnym) duszpasterz otacza troską zarówno jednostki, jak i całą wspólnotę. Myślni biegnie do każdego domu w parafii, do każdej rodziny, a zwłaszcza do tych, którzy najbardziej potrzebują jego troski, tj. dzieci, ubogich i chorych. Przeżywa z całą wspólnotą jej radości i smutki, dzieli dołę i niedołę, usuwa trudności na drodze do Boga. Problemy parafii stają się jego problemami, a jej cierpienia jego cierpieniami”⁴⁷. Kapłan, żeby mógł rzeczywiście razem ze swoimi wiernymi przeżywać zarówno ich radości, jak i trudy życia, to powinien ukształtować w sobie właściwą postawę, wypracować w sobie odpowiednie cechy tworzące silną i zrównoważoną osobowość. Dopiero wtedy będzie mógł on

⁴⁵ B. Tomczyk, *Model kapłana w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, „Studia Warmińskie” 12 (1975), s. 336.

⁴⁶ W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostołskiej Jana Pawła II* „Pastores dabo vobis”, art. cyt., s. 274; por. O. Leonard od Męki Pańskiej, *Dobry pasterz. Rozważania dla kapłanów*, Kraków 1964, s. 122-124.

⁴⁷ S. Wójtowicz, *Duszpasterz we wspólnocie parafialnej*, art. cyt., s. 251; por. B. Tomczyk, *Model kapłana w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, art. cyt., s. 312.

podjąć duszpasterską, odpowiedzialną troskę za powierzonych sobie wiernych. Ważne jest wychowanie kapłana „w duchu prawości, rzetelności, szacunku wobec innych, wierności słowu konsekwencji w postępowaniu, umiłowaniu prawdy” (por. PDV 70)⁴⁸.

Podstawy pasterskiej posługi kapłana szpitalnego

Podstawę pasterskiej posługi sprawowanej przez kapłana stanowi jego osobowość. Gdy ona jest odpowiednio uformowana, to wówczas pozwalała to przyjąć właściwy styl duszpasterski, związany z pełnym zrozumieniem dla ludzkich problemów i potrzeb. Empatia, życzliwość, zrozumienie dla ludzkich problemów są niezmiernie ważne w realizacji miłości pasterskiej. Kapłan zdobywa zaś te cechy w bezpośrednim kontakcie z ludźmi, w poznawaniu ich problemów, kłopotów, ale także radości i oczekiwań. Kształtowanie osobowości kapłańskiej dokonuje się więc w praktyce życia, poprzez zbliżanie się do konkretnych sytuacji osobistych, rodzinnych i społecznych⁴⁹. Kapłan przez posługę duszpasterską w różnych środowiskach kształtuje w sobie cnoty kapłańskie, a nade wszystko miłość. W prowadzeniu wiernych do Boga, w dzieleniu z nimi zarówno chwil radosnych, jak i smutnych, sam wzrasta w dojrzałości i świętości chrześcijańskiej: „Jako wychowawca i pasterz ludu Bożego musi się kapłan liczyć zarówno z radościami, jakie przynosi praca duszpasterska, jak i z chwilami trudnymi, bolesnymi, czasem nawet bardzo przykrymi. Tu przede wszystkim kształtują się cnoty kapłańskie tak nieodzowne w pracy duszpasterskiej, jak cierpliwość, wyrozumiałość, pokora, roztropność. Tu także jest wiele okazji wzmocnienia swej wiary, nadziei, a przede wszystkim miłości. Przedkładane wiernym sugestie są dla kapłana codzienną okazją do rewizji własnego życia. Kierując innymi

---

⁴⁸ W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 275.

⁴⁹

Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 275; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseelsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, art. cyt., s. 26-27.

w drodze do dojrzałości chrześcijańskiej, reflektuje się stale nad własnym doskonaleniem i samowychowaniem”⁵⁰. Taka postawa wymaga od niego pasterskiej miłości „człowieka w jego prawdzie wewnętrznej.

Miłość pasterska związana jest z praktykowaniem rad ewangelicznych. Przede wszystkim czystość realizowana w celibacie kapłańskim, dzięki której kapłan może niepodzielnym sercem służyć Bogu i wspólnocie. Autentycznie przeżywany celibat jest zrodzony z miłości, ale również do miłości prowadzi. Celibat kapłański jest znakiem złożonego Kościołowi niepodzielnego daru z siebie (PDV 29). Stanowi on, jak to wyraził już Sobór Watykański II w dekreście o posłudze i życiu prezbiterów, «bodziec miłości pasterskiej» (DP 16). Czystość realizowana w celibacie niejako powiększa „pojemność” serca kapłańskiego, zwiększając jego zdolność do miłowania innych. Z tym wiąże się wolność kapłana w kontaktach z ludźmi, którzy są mu powierzeni. Tylko wtedy będzie on mógł objąć miłością pasterską wszystkich powierzonych sobie wiernych, gdy zbyt nie przywiąże się do niektórych osób, czy określonych form posługi (por. PDV 30)⁵¹. Również ważne jest zachowywanie ubóstwa ewangelicznego, które służy kształtowaniu w kapłanie miłości pasterskiej. Kapłan będąc wewnątrznie wolnym od przywiązania do zdobywania korzyści materialnych może całkowicie poświęcić się pasterskiej posłudze miłości⁵². Jeszcze innym przejawem a zarazem pomocą w realizacji miłości duszpasterskiej jest posłuszeństwo woli Kościoła. Wyraża się ono

⁵⁰ S. Schudy, *Dialektyka życia i posługi kapłańskiej*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 1 (1972), s. 274; por. M. Szymula, *Fundamentalne elementy duchowości kapłańskiej w świetle nauczania papieża Pawła VI*, dz. cyt., s. 376

⁵¹ Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 282; por. Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Kapłan głosiciel słowa, szafarz sakramentów i przewodnik wspólnoty w drodze do Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa*, Poznań 1999, s. 68-69; S. Strzelecki, *Model kapłana w dokumentach znamiennej Synodu archidiecezji wileńskiej*, „Homo Dei” 51 (1982), nr 2, s. 145.

⁵² Por. tamże, s. 280; Z. Chlewiński, *Ubóstwo świadectwem*, „Pastores” 10 (1) 2001, s. 16; B. Tomczyk, *Model kapłana w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, art. cyt., s. 333.

przede wszystkim w bezinteresowności i dyspozycyjności kapłana do rezygnacji z własnych planów z miłości do Kościoła (PDV 28, 30)⁵³.

Jan Paweł II w *Pastores dabo vobis* naucza, że miłość pasterska jest „syntezą jednoczącą wartości i cnoty ewangeliczne, a zarazem mocą, która podtrzymuje ich rozwój aż do pełni doskonałości chrześcijańskiej. (...) Zgodnie z tym, co Paweł pisze do chrześcijan z Filipi, kapłan winien mieć «te same dążenia», co Jezus, ogołacając się z własnego «ja», by odnaleźć w miłości posłusznej, czystej i ubogiej główną drogę do zjednoczenia z Bogiem i jedności z braćmi” (PDV 27, 30)⁵⁴. W realizacji miłości pasterskiej ważną rolę odgrywa również cnota męstwa. Kapłan „ożywiony pasterską miłością, nie powinien się lękać wykonywania przysługującej mu władzy, do pełnienia której jest zobowiązany”⁵⁵. Przejawem pasterskiej miłości jest także głoszenie Bożej nauki, często odrzucanej w wielu środowiskach czy także mówienie trudnej do przyjęcia prawdy, gdy ma się obowiązek ją wypowiedzieć, chociażby nie przyniosło to kapłanowi popularności⁵⁶. Ważnym czynnikiem wzmacniającym „amoris officium”, a zarazem wspierającym ją, jest osobista modlitwa kapłana. Ona kształtuje służebność w posłudze, ale również usposabia serce sługi Bożego do miłości pasterskiej⁵⁷.

---

⁵³ Por. Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Kapłan głosiciel słowa, szafarz sakramentów i przewodnik wspólnoty w drodze do Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa*, dok. cyt., s. 70; W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 282; M. Pyc, *Eklezjalny wymiar kapłaństwa hierarchicznego*, „Studia Gdańskie” 40 (2001), s. 270.

⁵⁴ Por. T. Fitych, *Powołanie kapłańskie w duszpasterskim posługiwaniu Kościoła*, „Ateneum Kapłańskie” 86 (1993), z. 2, s. 257-258.

⁵⁵ Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Kapłan głosiciel słowa, szafarz sakramentów i przewodnik wspólnoty w drodze do Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa*, dok. cyt., s. 66; por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 283.

⁵⁶ Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 283.

⁵⁷ Por. Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Kapłan głosiciel słowa, szafarz sakramentów i przewodnik wspólnoty w drodze do Trzeciego Tysiąclecia Chrześcijaństwa*, dok. cyt.,

Miłość pasterska w sposób ścisły związana jest z Eucharystią: „Pomiędzy celebracją najświętszych tajemnic wiary a miłością pasterską kapłana istnieje niewątpliwie ścisłe powiązanie i wzajemne oddziaływanie. Miłość pasterska niejako karmi się Eucharystią. Z drugiej natomiast strony stanowi najwyższe spełnienie miłości pasterskiej. Życie kapłana jest nierozdzielnie związane z Eucharystią. Stanowi ona źródło i szczyt całej jego działalności. Ma również być przedmiotem jego najwyższej miłości, troski i poświęcenia”⁵⁸. Miłość pasterska „wypływa głównie z Ofiary eucharystycznej, która dlatego pozostaje ośrodkiem i korzeniem całego życia prezbitera, tak, że to, co dzieje się na ołtarzu ofiarnym, dusza kapłańska stara się odtworzyć w sobie” (DP 14)⁵⁹. „Życie liturgiczne, zwłaszcza Eucharystia, nie tylko pozwala uczestniczyć w miłości Chrystusa, ale jest źródłem osobistej nadziei i miłości kapłańskiej. (...) Życie eucharystyczne jest dla kapłana źródłem miłości. Istnieją szczególne więzi między życiem eucharystycznym a miłością kapłańską”⁶⁰.

W sakramencie kapłaństwa, który daje udział w pasterskiej miłości, w sposób szczególny działa Duch Święty, który jest sprawcą niezartartego charakteru kapłańskiego. Duch Święty jest również źródłem miłości pasterskiej. To On upodabnia kapłana do Jezusa Chrystusa i pozwala uczestniczyć w Jego miłości (por. PDV 19)⁶¹. Jeżeli kapłan

s. 29; B. Tomczyk, *Model kapłana w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, art. cyt., s. 331;

⁵⁸ W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 275; por. Jan Paweł II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, Watykan 2003, nr 31; tenże, *List na Wielki Czwartek 1980 roku*, dz. cyt., 36-37; tenże, *Dar i Tajemnica. W pięćdziesiątą rocznicę moich święceń kapłańskich*, Kraków 1996, s. 72-76; J. Verlinde, *Duchowość kapłańska w nauczaniu Jana Pawła II*, Warszawa 2004, s. 136-137.

⁵⁹ Por. S. Bareła, *Uczestnictwo w pełni kapłaństwa*, „Ateneum Kapłańskie” 58 (1966), z. 4, s. 207; J. Zabłocki, *Einige Aspekte Krankenhauseseelsorge*, „Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, art. cyt., s. 27-28.

⁶⁰ B. Tomczyk, *Model kapłana w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II*, art. cyt., s. 331.

⁶¹ Por. J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, dz. cyt., s. 35.

żyje miłością pasterską, to dokonuje się to nie tyle jego ludzką mocą, ale zawsze jest to dar otrzymany od Chrystusa i Ducha Świętego⁶². Duch Święty wspomaga kapłana w całej jego posłudze prowadzenia wiernych do zbawienia. W komunii Ducha Świętego kapłan znajduje „moc do prowadzenia powierzonej mu wspólnoty i utwierdzenia jej w jedności chcianej przez Pana”⁶³. Kapłani zastępując „Dobrego Pasterza, w samym wykonywaniu pasterskiej miłości znajdują więź doskonałości kapłańskiej, zespalającą w jedno ich życie i działanie” (DP 14)⁶⁴. Całe życie kapłanów i wykonywana przez nich posługa pasterska nastawione są na budowanie wspólnoty żyjącej wiarą, sakramentami i miłością braterską.

Zakończenie

Do miłości pasterskiej kapłan szpitalny winien dojrzewać i odbyć odpowiednią formację. Pierwsza formacja odbywa się już w rodzinie i winna prowadzić przede wszystkim do kształtowania ludzkiej i chrześcijańskiej dojrzałości. Przyszły kapłan ma w rodzinie ukształtować w sobie dojrzałą osobowość, zdolną do miłości, poświęcenia i wyrzeczenia⁶⁵. Z kolei, dalszym etapem formacji pasterskiej dokonuje się w seminarium. Życie seminaryjne winno stwarzać odpowiednie możliwości do realizacji miłości bliźniego, zwłaszcza poprzez kształtowania w sobie postawy współczucia i otwartość na ludzkie problemy. Ważne jest też samowychowanie do korzystania z wolności przez kształtowanie w sobie postawy wewnętrznej

---

⁶² Por. R. Rogowski, *Nowotestamentalny duch władzy w Kościele*, „Znak” 26 (1974), nr 1, s. 56; J. Nawrot, *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, art. cyt., s. 35; G. Broccolo, *Modlitwa kapłańska w rodzinie człowieczej*, ConcPol 1-5 (1970), s. 115.

⁶³ Kongregacja ds. Duchowieństwa. *Dyrektorium o posłudze i życiu kapłanów*, dok. cyt., 11.

⁶⁴ Por. S. Schudy, *Dialektyka życia i posługi kapłańskiej*, art. cyt., s. 275.

⁶⁵ Por. Jan Paweł II, *Dar i tajemnica. W pięćdziesiątą rocznicę moich święceń kapłańskich*, dz. cyt., s. 21-22; W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostolskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 276.

opanowania i samodyscypliny⁶⁶. Z formacją do wolności związana jest również formacja sumienia moralnego. Ważna jest też formacja w sferze duchowej, która prowadzi do wewnętrznego zjednoczenia z Chrystusem⁶⁷. Posługa pasterska wymaga od kapelana szpitalnego nieustannego ożywiania w sobie charyzmatu, który został w nim rozpalony przez sakrament świeceń (por. 2 Tm 1, 6). Tylko w stałej formacji może on nieustannie realizować otrzymane posłannictwo (PDV 70)⁶⁸.

Streszczenie

Duch służby i służba miłości, to dwie współrzędne postawy, które wzajemnie się przenikają i wyrażają styl kapłańskiego życia. Bez miłości bliźniego nie może być autentycznej miłości Boga, a tym samym gorliwości apostołskiej w posłudze chorym. Otrzymana konsekracja zobowiązuje kapłana do naśladowania swojego Mistrza, wyrażającej się w służbie człowiekowi, w całkowitym darze z siebie, w poświęceniu aż do ofiary krzyżowej.

Podstawą miłości pasterskiej kapelana szpitalnego jest stała łączność z Bogiem. Kapelan szpitalny, aby realizować cel miłości pasterskiej, którym jest uobecnianie miłości Boga, powinien żyć w bliskiej zażyłości z Chrystusem. Miłość pasterska kapelana szpitalnego powinna realizować pewne konkretne zadania. Są nimi: pomoc w jednoczeniu się człowieka chorego z Bogiem, niesienie pomocy, usuwanie przyczyn i skutków zła, a także niesienie pomocy duchowej ludziom chorym. Do tych zadań kapelan szpitalny winien odbyć odpowiednią formację i dojrzewać przez całe życie.

Summary

The spirit of service and the service of charity, the two coordinates of the attitudes that intertwine and express the style of priestly life. Without love of neighbor can not be genuine love of God, and thus apostolic zeal in the

⁶⁶ Por. Cz. Parzyszek, „Współczesny świat” i „współczesny człowiek” – wyzwanie dla formacji zakonnej, w: *Formacja dzisiaj do życia konsekrowanego jutra*, Biblioteka życia konsekrowanego, t. II, red. J. Tupikowski, art. cyt., s. 19-51.

⁶⁷ Por. W. Łużyński, *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostołskiej Jana Pawła II „Pastores dabo vobis”*, art. cyt., s. 277.

⁶⁸ Por. tamże, s. 279.

ministry of the sick. The resulting consecration of a priest commits to follow his Master, expressed in the service of man, in a total gift of self, the sacrifice even to the sacrifice of the cross.

The basis for pastoral charity hospital chaplain is constant communion with God. Hospital chaplain to pursue the objective of pastoral charity, which is the making present the love of God, should live in close intimacy with Christ. Pastoral charity hospital chaplain should carry out certain specific tasks. These are: to help a sick person unification with God, and assistance to, the removal of the causes and consequences of evil, as well as bringing spiritual help to the sick. For these tasks the hospital chaplain should take adequate formation and mature through life.

Słowa klucze: Posługa, duch służby, kapelan szpitalny, miłość pasterska, zjednoczenie z Chrystusem, formacja.

Key words: The ministry, spirit of service, the hospital chaplain, pastoral charity, union with Christ formation.

Ks. mgr lic. Józef Zabłocki SAC Ksiadz Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego. Doktorant UKSW Wydz. Teologii Inst.T.Dogmatycznej, pracuje w Niemczech.

Bibliografia

- Balter L., *Aktualność problematyki kapłaństwa w Kościele i świecie współczesnym*, w: *Kapłaństwo* (Kolekcja Communio 3), Poznań-Warszawa 1988, s. 7-12.
- Bramorski J., *Formacja kapłańska jako wejście w „promieniowanie ojcostwa” w świetle myśli Jana Pawła II*, „Studia Gdańskie” 12 (1999), s. 197-212.
- Chruściel G., *Posługa kapłańska w świetle polskiej literatury teologicznej po Soborze Watykańskim II*, Warszawa 2011.
- Galot J., *Postać kapłana w świetle Soboru Watykańskiego II*, w: *Kapłaństwo*, kolekcja Communio 3, Poznań-Warszawa 1988, s. 277-289.
- Giordano A., *Ewangelizacja w zsekularyzowanej Europie*, „Homo Dei” 2(2011), s. 78-90.
- Herran J., *Obraz kapłana w dekrecie „Presbyterorum ordinis”*. *Ciągłość i plany na trzecie tysiąclecie*, Dobry Pasterz (1996), z. 18, s. 29-53.

- Kawecki W., *Dokąd zmierzamy...? Rozmowy o życiu, wierze i świecie*, rozmowy prowadzi K. Flader, Wydawnictwo Homo Dei 2010.
- Kowalczyk M., *Teologia sakramentu święceń w perspektywie apostołatu wyświęconych*, Ząbki 2012.
- Kroplewski Z., *Tożsamość księdza*, Pastores 1 (1) 1998, s. 79-87.
- Łużyński W., *Miłość pasterska kapłana w świetle adhortacji apostołskiej Jana Pawła II, „Pastores dabo vobis”*, „Studia Gnesnensia” 21 (2007), s. 272-283.
- Machniak J., *Kapłan i jego duchowość w wielkoczwartkowych „Listach do kapłanów” Jana Pawła II*, „Ateneum Kapłańskie” 83 (1991), z. 1, s. 86-102.
- Międzybrodzki J., *Duchowość kapłana w nauczaniu Jana Pawła II*, Katowice 2007.
- Nawrocki K., *Kapłan wobec cierpiących*, „Homo Dei” 57 (1988), nr 4, s. 259-261.
- Nawrot J., *Pojęcie kapłańskiej „Caritas pastoralis”*, „Studia Gdańskie” 13 (2000), s. 27-36.
- Parzyszek Cz., *Być kapłanem, Refleksje nad Listem Benedykta XVI do kapłanów z racji Roku Kapłaństwa*, „Via consecrata” 3/4 (2010), s. 57-67.
- Parzyszek Cz., *Kapłan – służą Słowa Bożego. Refleksje na podstawie adhortacji Benedykta XVI Verbum Domini*, „Ateneum Kapłańskie” 2(2011) s. 350-365.
- Parzyszek Cz., *Nowa ewangelizacja – drogą Kościoła do nadziei*, Ząbki 2010.
- Parzyszek Cz., *Obraz kapłana w świetle adhortacji Verbum Domini*, HD 3(2011), s. 46-55.
- Parzyszek Cz., *Rady ewangeliczne w życiu kapłana w nauczaniu Jana Pawła II*, w: *Błogosławiony Jan Paweł II apostoł ludu Bożego*, red. M. Kowalczyk, T. Skibiński, Biblioteka Instytutu Teologii Apostolstwa, t. 11, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2-11, s. 435-450.
- Parzyszek Cz., *The New Evangelization as a Remedy for Dechristianization*, Warszawa 2012.
- Parzyszek Cz., *Znaczenie nowej ewangelizacji dla odnowy współczesnego świata*, Ząbki 2012.
- Ratzinger J., *O naturze kapłaństwa*, Pastores 1 (1) 1998, s. 27-38.
- Rodriguez J., *Nowa ewangelizacja Europy w nauczaniu Jana Pawła II*, w: *Nowa ewangelizacja*, kolekcja „Communio”, t. 8, red. L. Balter, S. Dusza, F. Mickiewicz, S. Stancel, Poznań 1993, s. 165-181.
- Słomka W., *Duchowość kapłańska*, Lublin 1996.

- Socha P., *Kapłan sługa Kościoła-misji*, Dobry Pasterz 14 (1994), s. 167-170.
- Szymula M., *Fundamentalne elementy duchowości kapłańskiej w świetle nauczania papieża Pawła VI*, „Warszawskie Studia Teologiczne” 10 (1997), s. 367-378.
- Wójtowicz W., *Tożsamość współczesnego kapłana. Między teologią kapłaństwa Józefa Ratzingera a nauczaniem Benedykta VI*, *Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie* 11 (2007), s. 205-213.
- Verlinde J., *Duchowość kapłańska w nauczaniu Jana Pawła II*, Warszawa 2004.
- Zabłocki J., *Dechrystianizacja – wezwaniem do nowej ewangelizacji*, „Warszawskie Studia Pastoralne” 20(2013), s. 11-31.
- Zabłocki J., *Einige Aspekte Krankenhauseelsorge*, Pastoralblatt für die Diözesen Aachen, Berlin, Essen, Hildesheim, Köln und Osnabrück”, Januar 1/2015, s. 24-30.